

Lastentautien lisäkoulutusohjelma Neonatologia

28.5.2004 (teosten päivitys 2.8.2012)

Valtakunnallinen koordinaattori: prof. Sture Andersson

1. Johdanto

Vastasyntyneiden sairauksien eli neonatologian valtakunnallinen koulutusohjelma noudattaa neonatologian spesialistikoulutusohjelmaa, jonka sisältö on määritetty European Board of Paediatrics'in ohjeessa. Se täyttää CESP:n (Confederation of European Specialist in Paediatrics), UEMS:n (European Union of Medical Specialists; www.uems.net) lastentautien spesialistisektion, suppeiden erikoisalojen koulutuksen yleiset vaatimukset. Neonatologian lisäkoulutus kestää kaksi vuotta. Koulutuksen lopussa järjestetään kuulustelu. Yliopistollisten sairaaloiden vastaavat neonatologian kouluttaja muodostavat neonatologian neuvottelukunnan, joka ylläpitää ja kehittää neonatologian koulutusta Suomessa. Valtakunnallinen koordinaattori toimii kokoonkutsujana ja kansainvälisenä yhteyshenkilönä.

2. Koulutuksen päämäärät

2.1. Koulutuksen sisältö

Lastentautien erikoisalan neonatologian lisäkoulutusohjelma antaa siihen osallistuvalla lääkärille sekä teoreettiset että käytännön valmiudet itsenäiseen työskentelyyn neonatologian erikoislääkärin tehtävissä. Tällöin on välttämätöntä, että hän

- tuntee sikiön kehityksen eri vaiheet ja patologian sekä vastasyntyneen fysiologian
- hallitsee erikoisalaansa kuuluvat diagnostiset menetelmät ja toimenpiteet
- kykenee laatimaan erikoisalansa potilaan hoitosuunnitelman ja toteuttamaan sen
- hallitsee jälkihoidon ja varhaiskuntoutuksen
- kykenee arvioimaan hoitotuloksia tieteellisin menetelmin
- kykenee osallistumaan opetustoimintaan ja kehitystyöhön

2.2. Koulutuksen tarkoitus

Tarkoituksena on kouluttaa neonatologian erikoislääkäreitä (neonatologeja), jotka antavat vaativaa neonatologista hoitoa sekä kykenevät soveltamaan siihen kuuluvia diagnostisia menetelmiä. Tähän kuuluvat lokikirjassa määritellyt käytännön taidot, mukaan lukien diagnostiset, kliiniset ja teknologiset taidot. Edelleen neonatologian koulutukseen kuuluu opetustaitojen kehittäminen sekä syvälinen perehtyminen tiettyyn neonatologian alan ongelmaan.

3. Koulutusohjelma

Pääsääntöisesti koulutuksen tulee olla yhtämittaista ja täyspäiväistä palvelua.

3.1. Pakolliset moduulit

Palvelujaksojen vähimmäisvaatimukset ovat seuraavat:

- 14 kuukautta palvelua yliopistollisen lastenklinikan vastasyntyneiden osastolla, joka on klinikasta riippuen joko varsinainen teho-osasto tai kaikkia hoidon tasoja edustava vastasyntyneiden tehohoito-osasto

- 3 kuukautta palvelua yliopistollisen sairaalan synnytys- ja vierihoito-osastoilla. Toimintaan kuuluu perinatologisen hoidon seurantaa, vastasyntyneiden elvytys ja ensihoitoa sekä vastasyntyneiden tutkimista
- kuukauden palvelu yliopistollisen sairaalan p
- ediatrisessa tehohoitoyksikössä tai sydäntutkimusyksikössä
- 18 kk:n aikana osallistuminen neonatologian päivystykseen, josta neonatologian takapäivystystä vähintään 6 kk
- osastotyön yhteydessä osallistuminen riskivastasyntyneiden kehitysseuranta- ja jälkitarkastuspoliikkatyöhön

3.2. Muut mahdolliset moduulit

Mikäli palvelun katsotaan edistävän valmiuksia toimia neonatologina, koulutukseen hyväksytään lastentautien erikoislääkäriskoulutuksen vastuuhenkilön ja vastaavan neonatologian kouluttajan harkinnan mukaan yhteensä korkeintaan 6 kuukautta

- neonatologian alaan kuuluvaa tutkimustyötä
- palvelua muussa yksikössä kuin ne, jotka on lueteltu kohdassa 3.1.

3.3. Ulkomainen koulutus

Ulkomailla tapahtuvaa neonatologian koulutusta hyväksytään lastentautien erikoislääkäriskoulutuksen vastuuhenkilön, vastaavan neonatologian kouluttajan ja neuvottelukunnan harkinnan mukaan.

3.4. Koulutuksen kesto on kaksi vuotta

4. Koulutettavan edellytykset

Koulutettavalta edellytetään UEMS-ohjeiden mukaista lastenlääkärin tutkintoa. Koulutukseen hyväksyttäessä otetaan huomioon valtakunnallinen tarve. Lisäkoulutus suunnitellaan vastaavan neonatologian kouluttaja kanssa.

5. Koulutuspaikat ja kouluttajat

5.1. Keskukset, joissa koulutus voidaan suorittaa kokonaan

Kaikkien Suomen yliopistollisten keskussairaaloiden vastasyntyneiden tehohoitoyksiköt, synnytyslaitosten vastasyntyneiden osastot ja isompien lasten tehohoitoyksiköt.

5.2. Keskukset, joissa koulutus voidaan suorittaa soveltuvin osin

Harkinnan mukaan muut kuin kohdassa 5.1. mainitut yliopistollisten sairaaloiden yksiköt, jotka kaikki osin täyttävät CESP/UEMS:n laatuvaatimukset.

5.3. Henkilökohtaiset ohjaajat

Vastaava neonatologian kouluttaja nimeää henkilökohtaisen ohjaajan.

6. Teoreettinen koulutus

Seuraavat osiot vaaditaan

- kurssimuotoista erikoisalakohtaista koulutusta vähintään 30 tuntia. Osallistuminen kirjoittajana yhteen neonatologian alaa käsittelevään julkaisuun on suotavaa.
- osallistuminen vähintään yhteen ulkomailla tai Suomessa pidettävään alan kansainväliseen kokoukseen.

7. Kuulustelu

Koulutettava voi lisäkoulutuksen aikana tai sen jälkeen osallistua valtakunnalliseen kirjalliseen neonatologian kuulusteluun. Kuulustelijoina toimivat vastaavat neonatologian kouluttajat tai tarvittaessa neuvottelukunnan nimeämät muut neonatologian kouluttajat. Kuulustelijoita on kaksi, ja ainakin toisen tulee toimia eri sairaalassa kuin koulutettava.

Kuulusteluvaatimukset ovat seuraavat: *(tarkistettu 2.8.2012)*

Kirjat (viimeisin painos)

1. Avery's Diseases of the Newborn (Gleason & Devaskar), 9th ed. Saunders 2012, tai Rennie&Roberton's Textbook of Neonatology (JM Rennie), 5th ed, Elsevier 2012, tai Fanaroff & Martin's Neonatal-Perinatal Medicine (Martin, Fanaroff, Walsh), 9th ed. Saunders 2011
ja
2. Neurology of the Newborn (JJ Volpe) 5th ed Saunders 2008

Lehdet (tenttiä edeltävät kolme vuotta)

1. Archives of Disease in Childhood (neonataalisosa)
2. Journal of Pediatric (neonatologia)
3. Pediatrics (neonatologia)
4. American Journal of Obstetrics and Gynecology (perinatologia)
5. Clinics in Perinatology, Clinics in Neonatology
6. Cochrane database (neonatologiset meta-analyysit)
7. Acta Paediatrica (neonatologia)
8. Duodecim, Suomen Lääkärilehti (neonatologia)
9. Lancet (neonatologia)
10. New England Journal of Medicine (neonatologia)

8. Arviointi ja todistukset

Kun lisäkoulutus kokonaisuudessaan on suoritettu hyväksytysti, koulutuksesta vastaavan yliopiston lääketieteellinen tiedekunta antaa koulutuksen todistuksen.

Liitteet:

European Board of Paediatrics, European training syllabus in Neonatology :

http://www.eapaediatrics.eu/images/stories/down_docs/02_eapwg/02_tertiary08_neonatology/training_neonatal_0199.pdf

European Curriculum and Syllabus for Training in Neonatology

http://esn.espr.info/Documents/EUROPEAN_BOARD_OF_PAEDIATRICS_neonatal_curriculum_2005.pdf